

บทที่ 4

ศาสนากับสังคมไทย

- **สาระเนื้อหา**

- 1) วิวัฒนาการของศาสนา
- 2) ความหมายของศาสนา
- 3) องค์ประกอบของศาสนา
- 4) สาเหตุของการมีศาสนา
- 5) ศาสนากับสังคมไทย

บทที่ 4

ศาสนากับสังคมไทย

- **สาระเนื้อหา**

6) ศาสนาพุทธ

7) ศาสนาคริสต์

8) ศาสนาพราหมณ์

9) ศาสนาฮินดู

10) ศาสนาอิสลาม

วิวัฒนาการของศาสนา

1. ยุคดั้งเดิมหรือปฐมกาล (Primitive Religion)

- เป็นยุคของการเชื่อผีสารเทวดา (Animism)
- มีความผูกพันกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ผลคือการใช้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง
- เกิดความผูกพันและความสามัคคีต่อหัวหน้า

วิวัฒนาการของศาสนา

2. ยุคก่อนประวัติศาสตร์ (Archaic Religion)

- การนับถือศาสนามีความซับซ้อน
- มีการนับถือพระเจ้าต่างๆ
- สมมติเทพ
- การสืบเชื้อสายจากพระผู้เป็นเจ้า
- ความเชื่อว่ามีโลกเดียว(Monastic) และการฟั่นคั่นชีพ

วิวัฒนาการของศาสนา

3. ยุคประวัติศาสตร์ (Historic Religion)

- เป็นยุคของการบันทึก
- เป็นยุคของการรู้แจ้งเห็นจริง
- มีความเชื่อเรื่องสองโลก (โลกนี้และโลกหน้า)
- การเน้นเรื่องบาปและบุญ
- ผู้นำทางศาสนาจักรมีอำนาจแข่งกับผู้นำทางอาณาจักร

วิวัฒนาการของศาสนา

4 . ยุคเริ่มแรกของสมัยใหม่ (Early Modern Religion)

- เป็นยุคของการเสื่อมความเชื่อถือในเรื่องศาสนาดั้งเดิม
- การหันมาสนใจเรื่องสิ่งต่างๆที่เป็นจริงมากขึ้น
- อำนาจทางศาสนาเริ่มเสื่อมลง
- มีองค์กรทางศาสนาใหม่ๆเกิดขึ้น

วิวัฒนาการของศาสนา

5. ยุคสมัยใหม่ (Modern Religion)

- ความเชื่อเรื่องสองโลกเสื่อมลง
- เน้นการมองชีวิตกับโลกที่แท้จริงอันไม่มีที่สิ้นสุด
- คนไม่ติดยึดศาสนาใดศาสนาหนึ่ง
- คนสนใจข้อดีของศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

ความหมายของศาสนา

- ศาสนา คือคำสั่งสอนของศาสดาผู้ประกาศและตั้งศาสนาขึ้น เพื่อแนะแนวทางให้แก่ผู้ที่ปรารถนาความสุข พึงปฏิบัติตามหลักที่สั่งไว้
- ศาสนาจะต้องประกอบด้วย
 - 1.มีผู้ประกาศหรือศาสดา
 - 2.มีคำสอนในศาสนา

ความหมายของศาสนา

3. มีผู้สืบทอดหรือผู้แทนเป็นทางการของศาสนานั้นๆ

4. มีศาสนสถาน

5. มีสัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย

6. เป็นเรื่องที่เชื่อถือได้

องค์ประกอบของศาสนา

1. พิธีกรรม(ritual of ceremony)
2. สัญลักษณ์ (symbolism)
3. สิ่งศักดิ์สิทธิ์ (sacred objects)
4. องค์กร (organization or building)
5. คำสอนหรือความเชื่อ (theology or belief)

สาเหตุของการมีศาสนา

1. ความต้องการทางด้านจิตใจ

- การสร้างวัตถุมงคล
- จตุคามรามเทพ
- การเดินทาง, การค้าขาย, การศึกษา

สาเหตุของการมีศาสนา

2. เกิดจากความกลัว

- เกิดการกราบไหว้บูชา
- เกิดการบนบานศาลกล่าว
- เกิดการนับถือผี
- เกิดการนับถือเทพเจ้าองค์เดียวหรือหลายองค์
- เกิดการท่องเวทย์มนต์และไสยศาสตร์

สาเหตุของการมีศาสนา

3. ความต้องการรู้แจ้งเห็นจริง

- การใช้เหตุผลเพื่อเข้าใจชีวิต
- เพื่อการหลุดพ้นจากความทุกข์

4. เพื่อผลประโยชน์ของชุมชน

- เกิดการปฏิบัติเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน
- ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ศาสนากับสังคมไทย

- สถาบันศาสนากับสังคมไทยมีความสัมพันธ์ในสาระสำคัญดังนี้
 1. ยอมรับศาสนาพุทธ เป็นศาสนาที่เป็นที่นับถือของคนส่วนใหญ่
 - ยอมรับศาสนาอิสลาม ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ด้วย
 - เกิดขนบธรรมเนียมประเพณี กฎเกณฑ์ กฎหมาย ค่านิยม และวิถีชีวิตของคนไทย

ศาสนากับสังคมไทย

2. ศาสนาพุทธเป็นสถาบันสำคัญที่ช่วยเป็นจุดรวมของจิตใจของคนไทยอย่างแน่นแฟ้น

- ช่วยในการผูกพันคนในชาติเข้าด้วยกัน
- ช่วยปิดเป่าความขัดแย้งและสร้างความสงบในสังคม

3. มีความสามารถในการที่จะนำเอาศาสนาพุทธเป็นพื้นฐานของชีวิต

- ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางศาสนาพุทธของโลกปัจจุบัน
- ศาสนาพุทธเป็นศาสนาต่างด้าวจากอินเดีย
- เกิดความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชาวบ้าน หรือพระสงฆ์กับคนไทย

ศาสนากับสังคมไทย

4. มีการนำสิ่งที่มีคุณค่าของศาสนาอื่นมาใช้ผสมผสานกับศาสนาพุทธได้อย่างดี

- พิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ เช่น การขึ้นบ้านใหม่, ศาตพระภูมิ
- พิธีกรรมของลัทธิขงจื้อ เช่น การยกย่องบรรพบุรุษ, การแสดงความ

กตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ

5. พร้อมที่จะเข้าร่วมในกิจการของศาสนาอื่นโดยไม่ถือว่าเป็นการเสื่อมเสียหรือเป็นบาป

- การเข้ารับราชการ
- การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ศาสนากับสังคมไทย

6. ยอมรับการทำงานกับคนต่างศาสนาได้

- ไม่ถือเป็นอุปสรรคต่อการอยู่ร่วมกันของครอบครัว

7. ให้ความสำคัญกับศาสนาทั้งปวง

- ยอมรับที่จะให้ความคุ้มครองและป้องกันศาสนาและลัทธิความเชื่อทั้งหลายที่มีอยู่ในสังคมไทย

- トラバเท่าที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของครอบครัวและสังคม

ข้อสังเกตเกี่ยวกับศาสนาในประเทศไทย

1. ภาพการณ์ไม่นับถือศาสนา/ความเชื่อใดๆ
2. ความยั่งยืนและความเสื่อมทางศาสนาในสังคมไทย
3. การขยายความเชื่อทางศาสนา
4. ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการเมือง

ศาสนาพุทธ

การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ยุคที่ 1 ประมาณ พ.ศ. 300

- พระสงฆ์นิทายหินยาน เข้ามาตั้งฐานเผยแผ่ศาสนาที่นครปฐม และได้สร้างพระปฐมเจดีย์ไว้

ยุคที่ 2 ประมาณ พ.ศ.1300

- กษัตริย์กรุงศรีวิชัยแห่งเกาะสุมาตรา นำนิกาย มหายาน เข้ามาเผยแผ่ที่ นครศรีธรรมราชและเมืองไชยา และสร้างพระมหาธาตุไว้ที่นครศรีธรรมราช และสร้างพระธาตุไว้ที่ไชยา

ศาสนาพุทธ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ยุคที่ 3 ประมาณ พ.ศ.1800

- พระเจ้าอนुरुธแห่งพม่า นำศาสนาพุทธนิกาย หินยาน มาเผยแผ่
ที่ ล้านนาไทย

ยุคที่ 4 ประมาณ พ.ศ. 1300

- พระสงฆ์จากเกาะลังกา นำศาสนาพุทธนิกาย หินยาน เข้ามา
เผยแผ่ที่นครศรีธรรมราช อีกครั้งหนึ่ง

ศาสนาพุทธ

- หลักคำสอนของศาสนาพุทธ

1. อริยสัจ(เป็นรากฐานแห่งโลกุตระธรรม)

- ความจริงที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง มีอยู่ 4 ประการคือ

- 1) ทุกข์

- ความรู้แจ้งหรือการเห็นจริงเกี่ยวกับทุกข์
- เกิด แก่ เจ็บ ตาย
- มนุษย์เมื่อเกิดมายุ่อมต้องมีทุกข์
- การเกิดการตายย่อมเป็นทุกข์

ศาสนาพุทธ

- หลักคำสอนของศาสนาพุทธ

1. อริยสัจ(เป็นรากฐานแห่งโลกุตระธรรม)

- ความจริงที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง มีอยู่ 4 ประการคือ

- 2) สมุทัย

- การรู้แจ้งในเหตุแห่งทุกข์
- เหตุแห่งทุกข์ คือ ตัณหา
- ลืม สืล ลืมสมาธิ ลืมปัญญา ตัณหาเกิดขึ้นที่
- ตัณหา คือความอยาก ความใคร่ ความกระหาย ต่างๆ

ศาสนาพุทธ

2) สมุหทัย

- ตัณหา ประกอบด้วย

1. กามตัณหา

- ความต้องการที่จะใช้ชีวิตอย่างในโลกเขาใช้ชีวิตกัน

เช่น อยากมีทรัพย์สินเงินทอง อยากรวย อยากมีเครื่องอำนวยความสะดวก

- อยากมีรถขับ, อยากมีโทรศัพท์มือถือ, อยากมีบ้าน

หลังใหญ่ๆ

ศาสนาพุทธ

2. ภาวตัณหา

- ความเป็นความอาลัยและความอยากเกิดในภพที่ปรารถนาต่อไป อยากเป็นอยากอยู่ในภพปัจจุบัน
- อยากเป็นเป็นหนุ่มหล่อ,สาวสวย ตลอดไป
- จบแล้วอยากทำงานในตำแหน่งที่ดีๆเงินเดือนสูงๆ

ศาสนาพุทธ

3. วิภวตัณหา

- ความไม่ได้อยากอยู่ในภพปัจจุบันและภพหน้าบางอย่าง
- อยากรเป็นผูัใหญ่ขณะที่เป็นเด็ก, อยากรเป็นบัณฑิต

ขณะที่เรียนยังไม่จบ

- อยากรเป็นโจร , เป็นพวกเสพยาเสพติด , ขายตัว

ศาสนาพุทธ

3. นิโรธ

- ความดับแห่งทุกข์ : การดับสิ้นแห่งตัณหาและความ
ทะเยอทะยานให้หมดสิ้น โดยไม่พัวพันกับตัณหาอีกต่อไป เป็นสภาพที่ไม่มีทุกข์
อีกต่อไป

4. มรรค

- ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับแห่งทุกข์หรือนิพพานหรือความพอดี
พอควร

- มรรค 8 หรือมัชฌิมาปฏิปทา แปลว่า ทางสายกลางแห่งการ
ควบคุมตนเอง ประกอบด้วย

ศาสนาพุทธ

- มรรค 8 หรือมัชฌิมาปฏิปทา แปลว่า ทางสายกลางแห่งการควบคุมตนเอง ประกอบด้วย

1. ความเชื่อที่ถูกต้อง
2. ความตั้งใจที่ถูกต้อง
3. มีวาจาที่ถูกต้อง
4. การกระทำที่ถูกต้อง
5. การประกอบอาชีพที่ถูกต้อง
6. ความพยายามที่ถูกต้อง
7. ความเห็นที่ถูกต้อง
8. การเพ่งภาวนาที่ถูกต้อง

ศาสนาพุทธ

2. สมมติสัจ (รากฐานแห่งโลกียธรรม)

- ความจริงที่เรายอมรับในข้อสมมติหรือใช้พูดกันในภาษาโลกที่มนุษย์เชื่อว่ามีความเป็นจริง
- เกิดเป็นคน, เป็นหญิง, เป็นชาย
- ความมีตัวตนของเราเอง

ศาสนาพุทธ

- ศีลธรรมของพระพุทธศาสนา

1. โลกุตระธรรม

- การสอนให้เห็นเหตุแห่งทุกข์และบอกให้รู้ทางดับซึ่งเหตุแห่งทุกข์
- เป็นธรรมเกี่ยวกับการเกิดและการดับ
- อนิจจัง : เมื่อเกิดก็ต้องมีดับไม่มีอะไรคงอยู่ในสภาพเดิมหรือความไม่เที่ยง
- ทุกขัง : สภาพในโลกไม่ว่าจะเป็นอะไรย่อมเป็นทุกข์
- อนัตตา : สภาพความเป็นทุกข์ ตัวกูไม่ใช่งของกู ของที่เกิดขึ้นย่อมต้องผันแปรไปตามธรรมชาติ

ศาสนาพุทธ

- ศีลธรรมของพระพุทธศาสนา

2. โลกียธรรม

- การตั้งอยู่ในสมมติสัจ
- การสอนให้ทำใจให้บริสุทธิ์ เว้นจากการทำบาปและถึงพร้อมซึ่งความดีทั้งปวง
- สอนเรื่องความดีความชั่ว
- ศีล 5 ธรรม 5 : ศีลธรรมของฆราวาสหรือธรรมของปุถุชน

ศาสนาพุทธ

- สืล 5 ประกอบด้วย

- 1) ไม่ฆ่าสัตว์
- 2) ไม่ขโมยลักทรัพย์
- 3) ไม่ผิดลูกเมียของผู้อื่น
- 4) ไม่กล่าวเท็จ
- 5) ไม่ดื่มของมึนเมา

ศาสนาพุทธ

- ธรรม 5 ประกอบด้วย

- 1) มีเมตตา
- 2) มีอาชีปสุจริต
- 3) พึงพอใจในสามีหรือภรรยาของตน
- 4) ตั้งอยู่ในสัจจะ
- 5) ตั้งอยู่ในสติ

ศาสนาพุทธ

สรุป : โลกียธรรม คือ

- การทำความดีละเว้นความชั่ว และการทำใจให้บริสุทธิ์
- การกระทำต่างๆ ย่อมเกิดผล
- ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ศาสนาพุทธ

- หลักสำคัญบางประการของศาสนาพุทธ
 1. การพึ่งตนเอง
 2. ความเสมอภาคและเสรีภาพหรือมนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกัน
 3. การยกย่องฐานะของหญิง
 4. ความเชื่อด้วยเหตุผลและปัญญา
 5. การปฏิเสธการล้างบาป

ศาสนาพุทธ

- หลักสำคัญบางประการของศาสนาพุทธ

1. การพึ่งตนเอง

- พระพุทธเจ้าสอนให้มนุษย์ช่วยตนเองโดยไม่ต้องไปหวังให้ใครช่วย

- ไม่ควรมุงายกับการพึ่งบนบานต้นไม้ ภูเขา แม่น้ำ พระอาทิตย์ พระจันทร์ ดาวอังคาร ดวงดาว

ศาสนาพุทธ

- หลักสำคัญบางประการของศาสนาพุทธ

2. ความเสมอภาคและเสรีภาพหรือมนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกัน

- กำเนิดชาติตระกูลมิได้ทำให้บุคคลเป็นพราหมณ์ เป็นกษัตริย์ เป็นพ่อค้า เป็นยาจก

- บุคคลมีความเท่าเทียมกันตั้งแต่เกิดและแม้กระทั่งตาย

- ความประพฤติของบุคคลเป็นเครื่องกำหนดฐานะของบุคคล

- พระพุทธเจ้าไม่เห็นด้วยกับความเชื่อในเรื่องการแบ่งชนชั้น
วรรณะมาแต่กำเนิด

ศาสนาพุทธ

- หลักสำคัญบางประการของศาสนาพุทธ

3. การยกย่องฐานะของหญิง

- ในอินเดียในอดีต หญิงไม่ได้รับการยกย่องและยอมรับในความสามารถ จึงไม่มีความเสมอภาคและเป็นทาสของชาย
- หญิงที่เป็นภรรยานั้นคือเพื่อนอันประเสริฐสุดของสามี
- สามีไม่ควรปฏิบัติต่อภรรยาเหมือนทาส

ศาสนาพุทธ

- หลักสำคัญบางประการของศาสนาพุทธ

4. ความเชื่อด้วยเหตุผลและปัญญา

- พุทธศาสนาไม่สอนคนให้มกมาย
- สอนให้เชื่ออะไรด้วยปัญญา มีเหตุผลในการเชื่อ
- ไม่เชื่อเพราะอาวุโสกว่า
- ให้เชื่อโดยถือธรรมเป็นใหญ่

ศาสนาพุทธ

- หลักสำคัญบางประการของศาสนาพุทธ

5. การปฏิเสธการล้างบาป

- พระพุทธเจ้าปฏิเสธการล้างบาป เพราะเป็นเพียงการล้างบาปแต่ภายนอก
- ความดีไม่ได้หมายถึงความสะอาดภายนอกอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องของความสะอาดภายใน ซึ่งหมายถึง ธรรม 5 ประการ
- การทำบาปไม่อาจจะล้างบาปให้พ้นมลทินได้
- กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ศาสนาพราหมณ์

- ศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาที่ไม่มีศาสดา โดยคำสอนต่างๆที่เกิดขึ้น เพราะมีผู้รวบรวมลัทธิดั้งเดิมของชาวชมพูทวีป(อินเดีย-เนปาล) ร้อยกรองเป็นในรูปของศาสนา
- หลักคำสอนมีการดัดแปลงแก้ไขอยู่เสมอ เพื่อให้เข้ากับความเชื่อถือของประชาชน
- ศาสนาอื่นดึงศาสนาไปหาความเชื่อของคน
- ศาสนาพราหมณ์ดึงความเชื่อของคนเข้าหาศาสนา

ศาสนาพราหมณ์

- ความเชื่อของศาสนาพราหมณ์

- ศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาธรรมชาติ เป็นความพยายามของมนุษย์ที่พยายามเอาชนะธรรมชาติ โดยเชื่อว่ามีบางสิ่งบางอย่างที่มีอิทธิพลเหนือความศักดิ์สิทธิ์ จึงทำให้เกิดความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์

- การนับถือสุริยเทพ(พระอาทิตย์) เพราะทำให้เกิดแสงสว่าง

- การนับถือวรุณเทพ เพราะประทานอากาศและฝนมาให้

- การนับถือพระพรหม เพราะพระพรหมเป็นผู้สร้างโลกและสัตว์ต่างๆ มีอำนาจอำนาจให้คุณให้โทษแก่มนุษย์ (พรหมลิขิต)

ศาสนาพราหมณ์

- คัมภีร์ของศาสนาพราหมณ์
 - ศาสนาพราหมณ์ นับถือคัมภีร์พระเวท เป็นหลัก
 - ผู้ที่อยู่ในวรรณะพราหมณ์ กษัตริย์และแพศย์ เท่านั้นที่เผยแพร่และศึกษาได้
 - พวกวรรณะต่ำ เช่น ชูทร พวกนอกศาสนา ชาวต่างชาติ ศึกษาและเผยแพร่ไม่ได้

ศาสนาพราหมณ์

- คัมภีร์พระเวท ประกอบด้วย

1. ฤคเวท เป็นบทสวดสรรเสริญพระเป็นเจ้าเทพทั้งหลาย
2. ยชุรเวท เป็นการบูชาและวิธีบูชาเทพต่างๆ พิธีการบูชายัญ
3. สามเวท เป็นคำสวดบูชาและสรรเสริญเทพทั้งหลาย เป็นบทสวดทั่วไป
4. อถรรพเวท เป็นบทสวดที่เกี่ยวกับคาถาอาคมที่เกี่ยวกับไสยศาสตร์ มนต์หรือเคล็ดลับที่ทำให้เกิดความเจริญหรือเสื่อม ทำให้รักหรือตาย

ศาสนาพราหมณ์

- หลักธรรมของศาสนาพราหมณ์

- อินเดียในอดีตมี 2 เผ่า คือ เจ้าของถิ่นเดิมคือ มิลักษะหรือทัสยู และพวกอพยพคือ อริยกะ หรืออารยัน

- อริยกะขับไล่พวกทัสยู ให้ถอยออกจากศูนย์กลางของชมพูทวีปแล้วตั้งถิ่นฐานแทน

- พวกทัสยู ปัจจุบันเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ดราวิเดียน ส่วนใหญ่อยู่ทางใต้ของอินเดียและศรีลังกา

ศาสนาพราหมณ์

- หลักธรรมของศาสนาพราหมณ์
 - พวกพราหมณ์ ได้แต่งคัมภีร์ขึ้นโดยรวบรวมลัทธิต่างๆของเดิมและตั้งตนเป็นคณาจารย์รับสั่งสอนและทำพิธีกรรม เรียกกันต่อมาว่าลัทธิพราหมณ์
 - ต่อมาพวกพราหมณ์ ได้เขียนคัมภีร์ฤคเวทขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้โลกและและชีวิตมีการเวียนว่ายตายเกิด
 - มีการกำหนดเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ ไว้ 3 องค์ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องการเวียนว่ายตายเกิดของโลก (สังสารวัฏ) คือ

ศาสนาพราหมณ์

1. พระพรหมผู้สร้างมนุษย์ และสรรพสิ่งทั้งปวง
 2. พระวิษณุหรือพระนารายณ์ ผู้รักษา(พญานาค)
 3. พระศิวะหรือพระอิศวร ผู้ทำลายล้างสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง(โค)
- ทั้งหมดรวมกันเรียกว่า ตริมูรติ

ศาสนาพราหมณ์

- พวกพราหมณ์กำหนดไว้ในคำสอนทั้งหลายไว้ในคัมภีร์พระเวท โดยถือว่าเป็นคำสอนที่สำคัญ
- กำหนดว่าชีวิตมนุษย์และสัตว์ต่างๆถูกพระพรหมลิขิตไว้แล้ว และได้สร้างมนุษย์ไว้ 4 วรรณะอันประกอบด้วย
 1. วรรณะพราหมณ์ (นักบวช)
 2. วรรณะกษัตริย์ (นักรบ)
 3. วรรณะแพศย์ (พ่อค้า)
 4. วรรณะศูทร (กรรมกร)

ศาสนาพราหมณ์

- อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์

- พราหมณ์อพยพจากอินเดียเข้ามาในเขมร
- พราหมณ์มีอำนาจในอาณาจักรขอมและขยายอำนาจครอบคลุมแผ่นดินที่เป็นของไทยจนทุกวันนี้
- ศาสนาพราหมณ์จึงขยายตามมาด้วย
- เสาชิงช้าหน้าวัดสุทัศน์
- มีพิธีพราหมณ์เข้าไปร่วมในพิธีต่างๆอยู่เสมอ ตั้งแต่พิธีหลวงจนถึงพิธีราษฎร์

ศาสนาฮินดู

ที่มา

- ศาสนาฮินดูมีที่มาจากศาสนาพราหมณ์ โดยนับถือพระพรหม เช่นกัน และมีการแก้ไขจากของเดิม
- ลักษณะที่แตกต่างกันคือจำนวนพระเจ้า
- ศาสนาพราหมณ์ยึดถือพระพรหมองค์เดียว โดยยึดถือว่าหนึ่งเท่านั้นไม่มีสอง สิ่งทีนอกเหนือจากพระพรหมคือมายาหรือสิ่งหลอกลวง
- ศาสนาฮินดูเชื่อว่า โลหิตของพระพรหมสามารถทำให้เกิดเทพอีกองค์หนึ่ง และองค์นี้ก็มีการแบ่งภาคหรืออวตารเป็น พระศิวะและพระนารายณ์ (วิษณุ)

ศาสนาฮินดู

ที่มา

-เกิดลัทธิอวตารขึ้น และแบ่งออกเป็น 2 นิกาย คือ

1. นิกายไวษณะ นับถือพระวิษณุ

2. นิกายไศวะ นับถือพระศิวะ

3. ลัทธิตรีมูรติ นับถือพระพรหม พระศิวะ พระวิษณุ เป็นพระเจ้าร่วมกัน

- ประชาชนส่วนใหญ่หันมาสนใจภาคอวตารมากขึ้น(ต่อพระศิวะและพระนารายณ์) เพราะประชาชนสามารถเข้าใจใกล้ชิดพระเจ้ามากกว่า

ศาสนาฮินดู

การบูชา

- ศาสนาฮินดูมีพระเป็นเจ้า 2 ฝ่าย จึงมีการแยกบูชาแตกต่างกันตามความเชื่อเพื่อให้พระองค์พอใจ
- ฮินดูมีเทพเจ้ามากมาย เพราะประชาชนฮินดูวรรณะที่ถูกกีดกัน ไม่สามารถจะนับถือเทพเจ้าของพวกในวรรณะสูงได้ จึงสร้างเทวดาของตนขึ้นบูชาเฉพาะในวรรณะของตน
- เทพเจ้าประจำเทวาลัย เทพเจ้าประจำหมู่บ้าน เทพเจ้าประจำครอบครัว

ศาสนาฮินดู

การบูชา

- เจ้ากาฬี, เทพลิง, เทพงู, เทพช้าง, เทพกำหนดเพศหญิง
- ฮินดู ห้ามไม่ให้ฆ่าสัตว์ โดยเฉพาะวัว ซึ่งถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ศาสนาคริสต์

- คำสอนที่สำคัญของศาสนา คือ ความรัก (รักในพระเจ้า, รักในครอบครัว, รักเพื่อนมนุษย์)
- ยึดมั่นในองค์ 3 คือ
 - พระบิดา(พระยะโฮวา)
 - พระบุตร(พระเยซู)
 - พระจิต (ทั้งพระบิดาและพระบุตร)

ศาสนาคริสต์

- คัมภีร์

1. พระคัมภีร์เก่า ว่าด้วยการสร้างโลก บัญญัติ 10 ประการที่พระเจ้าประทานมาให้กับโมเสส

2. พระคัมภีร์ใหม่ เป็นหนังสือที่สาวกรุ่นแรกและรุ่นหลังของพระเยซูที่ได้รวบรวมคำสอนของพระองค์

- พระประวัติและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นสมัยที่พระองค์ยังมีชีวิตอยู่และหลังสิ้นพระชนม์แล้ว

ศาสนาคริสต์

- บัญญัติ 10 ประการ ประกอบด้วย

1. ห้ามเคารพพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระยะโฮวา
2. ห้ามนับถือรูปบูชาใดๆ
3. ห้ามเอ่ยนามพระยะโฮวาโดยไม่เคารพ
4. จงหยุดพักผ่อนในวันที่ 7 ของสัปดาห์(วันอาทิตย์) เรียกว่าวันพระ
5. จงเคารพยกย่องบิดามารดา

ศาสนาคริสต์

- บัญญัติ 10 ประการ ประกอบด้วย
 6. ห้ามฆ่ามนุษย์
 7. ห้ามผิดลูกเมียท่าน
 8. ห้ามลักทรัพย์
 9. ห้ามเป็นพยานเท็จ
 10. ห้ามโลภของท่าน(ไม่ให้โลภของคนอื่น)

ศาสนาคริสต์

- **นิกาย**

1. **นิกายโรมันคาทอลิก**

- เป็นนิกายดั้งเดิมที่มีผู้นิยมมาก และมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิก

- นับถือพระสันตะปาปาเป็นประมุขทางศาสนจักร
เปรียบเสมือนตัวแทนของพระเจ้า

ศาสนาคริสต์

- **นิกาย**

2. นิกายโปรเตสแตนต์

- เป็นนิกายที่คัดค้านข้อบัญญัติของสังฆราชที่กรุงโรม
- โดยมาร์ติน ลูเธอร์ เป็นคนตั้งนิกายนี้ขึ้น

3. นิกายกรีกออร์ทอดอกซ์

- เกิดในนครรัฐกรีก
- นิยมบูชาภาพเขียนแทนรูปสลักหรือไม้กางเขน

ศาสนาคริสต์

- พิธีกรรมต่างๆ

1. ศีลล้างบาปหรือศีลจุ่ม หรือแบบติสต์

- ถือว่ามนุษย์มีบาปติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด
- เด็กที่เกิดมาจะต้องเข้าพิธีล้างบาปหรือผู้ที่เพิ่งเข้ามานับถือศาสนา

2. ศีลมหาสนิท

- ทำได้ทุกวัน
- รับประทานขนมปังกับเหล้าองุ่น(กระยาหารมื้อสุดท้ายของพระเยซู)

ศาสนาคริสต์

- พิธีกรรมต่างๆ

3. ศีลแก้บาป

- เป็นการสารภาพบาปที่ได้ทำลงไป พระจะยกโทษบาปพร้อม
อบรมสั่งสอนและอภัยพรให้

4. ศีลกำลัง

- เป็นศีลสำหรับผู้ที่มีความรู้พอสมควร กระทำหลังจากล้างบาป
แล้ว

- เป็นพิธีการเจิมน้ำมัน ทารูปไม้กางเขนที่ตัวและแก้ม

- เป็นการเพิ่มพละกำลังทางด้านจิตใจแก่คริสต์ศาสนิกชน

ศาสนาคริสต์

- พิธีกรรมต่างๆ

5. ศีลสมรส

- เป็นการประกาศความรักและความซื่อสัตย์ระหว่างกันให้พระเจ้าทรงทราบ

- หย่าร้างไม่ได้และสมรสใหม่ไม่ได้ ขณะที่สามีหรือภรรยายังมีชีวิตอยู่

6. ศีลอนุกรม

- เป็นศีลบวชที่ให้กับบุคคลที่เป็นพระเท่านั้น

ศาสนาคริสต์

- พิธีกรรมต่างๆ

- 7. ศีลทางสุดท้าย

- เป็นพิธีล้างบาปแก่คนเจ็บหนักใกล้จะตาย

ศาสนาคริสต์

- การเผยแผ่ศาสนาคริสต์

คริสต์ศาสนาเผยแผ่เกือบจะทั่วโลก เพราะ

1. เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้อยู่เป็นสุข
2. ช่วยเหลือเกื้อกูลในด้านการศึกษา การรักษาโรค
3. มีวิธีการบางอย่างที่คล้ายกับศาสนายิว
4. การที่โรมอยู่อย่างเป็นปึกแผ่น
5. สามารถให้คำตอบบางอย่างได้อย่างแจ่มแจ้ง
6. ผู้ที่นับถือมีศรัทธาอันแรงกล้า

ศาสนาคริสต์

- ศาสนาคริสต์โดยสรุปมีโครงสร้างที่แข็งแกร่ง และมีคัมภีร์ของศาสนาที่เป็นเหตุเป็นผล จึงทำให้ประสบความสำเร็จในการเผยแผ่ศาสนา
- นิกายโรมันคาทอลิกเข้ามาเผยแผ่ในไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา
- นิกายโปรเตสแตนต์ เข้ามาเผยแผ่ในไทยสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์
- ช่วยสร้างความเจริญ ทางการแพทย์ หนังสือพิมพ์ การศึกษา การเลี้ยงดูเด็กกำพร้า เป็นต้น

ศาสนาอิสลาม

- พระศาสดาของศาสนาคือพระมะหะหมัดหรือมุฮัมหมัดหรือนบีมุฮัมหมัด
- มีแหล่งกำเนิดที่ซาอุดีอาระเบีย
- ศาสนาอิสลามนับถือพระเจ้าองค์เดียว โดยมีพระมะหะหมัดและกาหลิบเป็นผู้ปกป้องรักษาศาสนาและเป็นผู้นำ

ศาสนาอิสลาม

- พระบัญญัติ

1. มีพระเจ้าองค์เดียว คือ พระอัลเลาะห์ โดยมีพระนบีมูฮัมหมัดเป็นผู้แทนของพระองค์
2. เชื่อในเทพบริวารของพระอัลเลาะห์
3. เชื่อในคัมภีร์อัลกุรอานอันศักดิ์สิทธิ์ ที่สาวกของพระนบีมูฮัมหมัดได้รวบรวมไว้
4. เชื่อพระนบีมูฮัมหมัด ซึ่งพระนบิไใหญ่กว่าองค์อื่น

ศาสนาอิสลาม

- พระบัญญัติ

5. ศรัทธาในความสิ้นสุดของโลก ซึ่งเป็นพระบัญชาของพระเป็นเจ้าที่จะให้โลกแตกสลาย

- ใครรักดีต่อพระมุฮัมหมัดก็จะได้ไปสวรรค์
- ใครไม่รักดีต่อพระมุฮัมหมัดก็ต้องตกนรก

ศาสนาอิสลาม

- **นิกายของศาสนาอิสลาม**

1. **นิกายซุนหนี่**

- เป็นถ้อยคำที่พระมุฮัมมัดตรัสไว้ และอาบูเบกาผู้เป็นพ่อตาได้ร้อยกรองไว้
- นิกายนี้ถือตามคำสอนเดิมที่กล่าวไว้ในคัมภีร์
- มีการแตกออกเป็นนิกายย่อยๆ ด้วย
- ใช้หมวกสีขาวเป็นเครื่องหมาย

ศาสนาอิสลาม

- **นิกายของศาสนาอิสลาม**

2. นิกายชีอะห์

- นิกายนี้นับถือวงศ์ของอาลีบุตรเขยของพระมุฮัมมัด
- มีการแตกออกเป็นนิกายต่างๆ
- ใช้หมวกสีแดงเป็นเครื่องหมาย

ศาสนาอิสลาม

- การปฏิบัติศาสนกิจ

ชาวมุสลิมจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ประกาศความศรัทธา

- คือประกาศเมื่อนับถือศาสนาอิสลามว่า “ข้าพเจ้าเป็นพยานว่าพระอัลล่าห์เป็นพระเจ้าเป็นเจ้าแต่องค์เดียว พระมุฮัมหมัดเป็นทูตที่พระอัลล่าห์เจ้าส่งมา”

2. การสวดมนต์

- คือชำระร่างกายให้สะอาด และสวดมนต์วันละ 5 ครั้ง คือตะวันขึ้น เที่ยง บ่าย ตะวันตกดิน และเวลาค่ำ

- วันศุกร์เป็นวันพระของอิสลาม ต้องไปทำละหมาดที่มัสยิด

ศาสนาอิสลาม

- การปฏิบัติศาสนกิจ

ชาวมุสลิมจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

3.การถือศีล

- มีวันจำศีลหรือการถือศีลอด 30 วันในแต่ละปี ในวันนั้นให้นับตั้งแต่เช้าจนตะวันตกดิน
- ต้องงดอาหารแม้แต่น้ำ งดของหอม งดประพฤติในกาม

ศาสนาอิสลาม

- การปฏิบัติศาสนกิจ

ชาวมุสลิมจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

4. การให้ทาน

- การอุทิศเงินโดยสมัครใจในการกุศล เช่น ช่วยคนจน ช่วยโรงเรียน ช่วยมัสยิด

5. การไปนมัสการสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ (วิหารกะบাহ์)

- อย่างน้อยควรไปครั้งหนึ่งในชีวิต

ศาสนาอิสลาม

- หลักสำคัญบางประการของศาสนาอิสลาม

1. ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ
2. เชื่อในพระบัญชาของพระมุฮัมมัด
3. ไม่เสพสุรา ไม่เล่นการพนัน ไม่พุดหยาบคาย
4. ชายมีภรรยาได้ 4 คน

- จะต้องให้ภรรยาทุกคนมีความสุขและสิทธิเท่าเทียมกัน

ศาสนาอิสลาม

- หลักสำคัญบางประการของศาสนาอิสลาม

5. มีศีลอด

- ปีหนึ่งประมาณ 29-30 วัน

- อิสลามิกชนทุกคนไม่ว่ามั่งมีหรือยากจน จะต้องถือศีลอดหรือถือบวชเช่นเดียวกัน

- เป็นการสอนให้รู้ว่า คนที่ยากจนเป็นอย่างไร สอนคนให้มีความอดทนและอดกลั้นต่อสิ่งที่มาขัดขวาง